

LEONARDO SCIASCIA

Una storia semplice

เรื่องง่ายๆ

เลโอนาร์โด ซัชซา เขียน
นันทวรรณิ ชาญประเสริฐ แปล

อ่านฉันทลึ

Leonardo Sciascia
Una storia semplice
© Copyright Leonardo Sciascia Estate
Published by arrangement with The Italian Literary Agency
Thai translation copyright © 2017 by Nuntawan Chanprasert
All rights reserved

เรื่องง่าย ๆ

เลโอนาร์โด ชัชชา เขียน
นันทวรรณ ชาญประเสริฐ แปล
อภिरดา มีเดช บรรณาธิการต้นฉบับ

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์อ่านอิตาลี, กรุงเทพมหานคร

พิมพ์ครั้งแรก พฤศจิกายน 2560

พิมพ์ครั้งที่สอง พฤศจิกายน 2564

บรรณาธิการบริหาร นันทวรรณ ชาญประเสริฐ

บรรณาธิการจัดการ ชฎารัตน์ วิลัยพล

ผู้ช่วยบรรณาธิการจัดการ มินากา โมโนะยงศ์

พิสูจน์อักษร สุริยกานต์ พรหมมงคล

ธีรโชติ จิวรเศรษฐ์กุล

รูปเล่ม วิลาวัณย์ โพธิ์ปี

ออกแบบปก เกลิมพันธุ์ ปัญจมาพิรมย์

www.readingitaly.it
E-mail: info@readingitaly.it

พิมพ์ที่ บริษัทภาพพิมพ์ จำกัด
จัดจำหน่ายโดย บริษัทเคล็ดไทย จำกัด

ISBN 978-616-93896-0-6

ราคา 100 บาท

เรื่องง่าย ๆ

อีกครั้ง

ข้าพเจ้าประสงค์จะหยั่งหาความเป็นไปได้

ให้ละเอียดถี่ถ้วน

ว่าอาจยังมีความยุติธรรมหลงเหลืออยู่

เดียร์เร็นมัทท์ (*Dürrenmatt*), *ความยุติธรรม*

มีคนโทรศัพท์มาเวลาสามทุ่มสามสิบเจ็ดนาที
ของวันที่ 18 มีนาคม ซึ่งเป็นวันเสาร์ ก่อนวันงานเทศกาล
อันอึกทึกและสว่างไสว ที่เมืองจัดฉลองแด่นักบุญโยเซฟ
ผู้เป็นช่างไม้ และก้ช่างไม้ นั่นเองที่ค้ำวันนั้นชาวเมือง
ก่อไฟเผาเครื่องเรือนเก่าๆ ในย่านชุมชนให้ ประหนึ่ง
เป็นคำมั่นสัญญาต่อบรรดาช่างไม้ที่ยังประกอบอาชีพอยู่
ซึ่งตอนนี้มีน้อยเต็มทีแล้ว ว่างานจะไม่ขาดมือ ใน
สำนักงานต่างๆ แทบไม่มีคนอยู่เลย ผิดกับวันอื่นๆ ใน
เวลานั้น แม้จะยังเปิดไฟสว่างก็ตาม ส่วนในสถานีตำรวจ
ก็รู้กันอยู่ในที่ว่าต้องเปิดไฟยามค่ำคืน เพื่อให้ประชาชน
รู้สึกว่ามี การเฝ้าดูแลความปลอดภัยของพวกเขาอยู่
ตลอดเวลา

พนักงานรับโทรศัพท์บันทึกเวลาและชื่อของคนที
โทรศัพท์เข้ามา จอร์จ รอกซ์เช็ลลา น้ำเสียงเขาสุภาพ

สงบ น่านิ่ง “เหมือนเสียงคนบ้า” พนักงานคิด แล้วไหน นายรอกซ์แซ็ลลาคคนนี้ยังขอพูดกับผู้กำกับการสถานี ตำรวจอีกด้วย บ้าหนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลานั้น และในค่ำวันนั้น

พนักงานรับโทรศัพท์พยายามควบคุมน้ำเสียงให้เป็นแบบเดียวกับเขา แต่กลับเหมือนล้อเลียน ซึ่งยิ่งชัดเจนขึ้นเมื่อตอบด้วยมุกตลกว่า “ผู้กำกับการสถานี ตำรวจเคยอยู่ในสถานีตำรวจเสียที่ไหนล่ะครับ” มุกนี้ในสถานีตำรวจแห่งนั้นพูดกันจนเป็นปกติวิสัยเมื่อเอ่ยถึงเรื่องและผู้กำกับการไม่อยู่บ่อยๆ เขาพูดต่อ “ผมจะโอนสายคุณไปที่ห้องสารวัตรนะครับ” ด้วยความสนใจที่ได้แก๊งสารวัตร ซึ่งตอนนั้นคงกำลังจะออกจากที่ทำงาน

สารวัตรกำลังสวมเสื้อคลุมอยู่จริงๆ จำซึ่งนั่งโต๊ะทำมุมกับโต๊ะของสารวัตรเป็นคนรับสาย เขาฟัง หาดินสอกับกระดาษบนโต๊ะ และขณะจดก็ตอบครับ จะไปให้เร็วที่สุด ทันทีที่ไปได้ เช่นนี้จึงวางความเป็นไปได้ไว้ในแบบที่จะไม่ทำให้ผิดหวังเรื่องความรวดเร็ว

“ใครหรือ” สารวัตรถาม

“ผู้ชายคนหนึ่ง บอกว่ามีของที่เขาพบในบ้านจะ

ให้เราดูโดยด่วนครับ”

“ศพหรือเปล่า” สารวัตรล้อเล่น

“เปล่าครับ เขาบอกเลยว่าเป็นของ”

“ของ... แล้วเขาชื่ออะไร ผู้ชายคนนั้นนะ”

จำหีบแผ่นกระดาษที่เขาจดชื่อและที่อยู่ไว้มาอ่าน
“จอร์จ รอกซ์เช็ลลา ย่านโคตุนโญ เลย์แอกมนเตรโรสโซ
ไปทางขวาสี่กิโลเมตร ห่างจากที่นี่สิบห้ากิโลเมตร”

สารวัตรเดินกลับจากประตูมาที่โต๊ะของจำ หีบ
กระดาษแผ่นนั้นไปอ่าน ท่าทางเหมือนเจออะไรมากกว่า
ที่จำบอก แล้วพูดว่า “เป็นไปได้”

“อะไรหรือครับ” จำถาม

“นายรอกซ์เช็ลลาคนนี้” สารวัตรตอบ “ทำงานเป็น
กงสุลหรือไม่กี่ทูตอยู่ที่ไหนสักแห่ง ไม่กลับมาที่นั่นหลาย
ปีติดแล้ว ปิดบ้านหลังในเมือง ส่วนหลังนอกเมืองก็
ปล่อยทิ้งไว้ให้ร้างจนจะพัง อยู่ในย่านโคตุนโญนั่นแหละ
หลังที่มองจากถนนเห็นอยู่บนเนิน เหมือนเป็นป้อม...”

“ฟาร์มเก่า” จำพูด “ผมเคยผ่านไปทางนั่นหลาย
หน”

“ข้างในรั้วที่ทำให้มันเหมือนฟาร์มนั่นนะ มีวิลลา

สวยมาก หรือถ้าตอนนี้ไม่มีแล้ว เมื่อก่อนก็เคยมี...
ใหญ่มากนะครอบครัวรอซแซ็ลลานะ แต่ตอนนี้เหลือแค่
ทูตหรือกงสุลหรือคนนั้น ฉันนึกว่าเขาตายไปแล้วด้วยซ้ำ
เพราะไม่ได้เห็นนานมากแล้ว”

“ให้ผมไปตรวจดูก็ได้นะครับ” จำพูด

“ไม่ต้องหรอกน่า ฉันมั่นใจว่าเป็นเรื่องล้อเล่น...
เอาไว้พຽงนี้ ถ้านายว่างและไม่ขี้เกียจ ก็แวะไปดูหน่อย...
แต่ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น พຽงนี้ไม่ต้องตามหาฉันนะ ฉัน
จะไปงานฉลองนักบุญโยเซฟที่บ้านเพื่อนนอกเมือง”

วันรุ่งขึ้น จำออกตรวจย่านโคตุนโย เขากับตำรวจ
อีกสองคนที่ไปด้วยกันรู้สึกเหมือนไปเที่ยว เพราะฟัง
จากที่สารวัตรพูด พวกเขามั่นใจว่าสถานที่แห่งนั้นไม่มี
คนอยู่ และโทรศัพท์เมื่อค่าวาก็เป็นเรื่องล้อเล่น ลำธาร
ที่ไหลผ่านดินเขาตอนนี้เหลือให้เห็นเพียงร่องหินสีขาว
ราวกระดูก แต่บนเนินเหนือฟาร์มทрудโทรมนั้นยังเขียว
ขจี พวกเขาตั้งใจว่า หลังจากตรวจพื้นที่เสร็จจะไปเก็บ
หน่อไม้ฝรั่งกับผักชิเคอรี่ให้สนุก ทั้งสามเชี่ยวชาญเรื่อง
คู่มือป่าว่าชนิดไหนกินได้ เยี่ยงชาวไร่ชาวนาซึ่งเป็น
พื้นเพของพวกเขา

พวกเขาเข้าไปในรั้ว มันไม่ใช่กำแพงธรรมดาๆ
อย่างที่คิดเมื่อมองจากเบื้องล่าง แต่เป็นห้องเก็บของ
ปิดประตูใส่กลอนแฉาวาว ห้องเก็บของเหล่านี้ล้อมรอบ
วิลลาหลังเล็ก ๆ ซึ่งสวยงามมากจริง ๆ แม้จะเต็มไปด้วย

ร่องรอยของความชำรุดทรุดโทรม พวกเขาเดินดูรอบๆ เห็นหน้าต่างชั้นนอกปิดอยู่ทุกบาน ยกเว้นบานหนึ่ง ทำให้มองผ่านกระจกเข้าไปข้างในได้ ในแสงจ້ายามเช้าของเดือนมีนาคมนั้น ตอนแรกพวกเขาเห็นไม่ชัด ต่อมาก็เริ่มมองออกกว่าอะไรเป็นอะไร แล้วเมื่อทุกคนลองทำแบบเดียวกันโดยเอามือป้องหน้า ก็ดูจะแน่ใจว่าเห็นผู้ชายคนหนึ่งนั่งหันหลังให้หน้าต่างอยู่ที่โต๊ะทำงานเหมือนล้มฟุบไป

จำตัดสินใจทุบกระจกหน้าต่างเข้าไป ชายคนนี้อาจเป็นลม และอาจช่วยเหลือทัน แต่เขาตายแล้ว และไม่ใช่เพราะหมดสติหรือหัวใจวาย ที่ศีรษะของเขาซึ่งฟุบอยู่บนโต๊ะมีเลือดสีดำล้นจับตัวกันเป็นก้อนตั้งแต่บริเวณขมับจนถึงขากรรไกรล่าง

จำตะโกนบอกตำรวจสองคนที่ลอดหน้าต่างเข้าไป ด้วยว่า “อย่าแตะต้องอะไรนะ!” และเพื่อจะไม่แตะต้องโทรศัพท์ที่อยู่บนโต๊ะนั้น เขาสั่งเพื่อนร่วมงานคนหนึ่งให้กลับไปรายงานข่าวที่สถานีตำรวจ และให้แพทย์ช่างภาพ และตำรวจสองสามคนที่มีสิทธิพิเศษได้รับยกย่องให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพิสูจน์หลักฐาน รีบรุดมา

ในความเห็นของจำ เป็นเพราะสิทธิพิเศษเท่านั้นเอง ก็
ในเมื่อพวกเขายังไม่เคยช่วยคลี่คลายคดีไหนได้เลย
มีแต่ทำให้ยุ่งเสียมากกว่า

หลังจากสั่งการและกำชับตำรวจอีกคนที่อยู่ด้วย
ว่าอย่าแตะต้องอะไรแล้ว จำก็เริ่มปฏิบัติหน้าที่ในส่วน
ของการสังเกตดูสิ่งต่าง ๆ เพื่อเขียนรายงานที่เขาต้อง
ทำหลังจากนั้น งานยากนี้ไม่เคยทำได้ตั้งใจเลย แม้จะ
เรียนในโรงเรียนตั้งหลายปี และอ่านหนังสือมาบ้าง ก็ยัง
ไม่พอให้เขาใช้ภาษาได้คล่อง แต่นำแปลก การต้องเขียน
สิ่งที่เห็น บวกกับความวิตกกังวลจนแทบทุกข์ใจ กลับ
ช่วยให้สมองของเขาคัดกรองและเลือกสรรสิ่งสำคัญอัน
เป็นเนื้อแท้ได้ จนสุดท้ายเหลือสิ่งที่สมเหตุสมผลและ
แหลมคมติดอยู่ในร่างแหแห่งการเขียน นักเขียนอิตาลี
ตอนใต้คงเป็นเช่นนี้กระมัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวซิซิลี
แม้ว่าจะได้เรียนต่อชั้นมัธยมปลาย หรือมหาวิทยาลัย
และอ่านหนังสือมากก็ตาม

ความรู้สึกแรกที่เกิดขึ้นเมื่อเห็นคือ ชายผู้แน่น่า
ตัวตาย ปีนอยู่บนพื้น ทางด้านขวาของเก้าอี้ที่เขานั่ง
เป็นปืนเยอรมันรุ่นเก่าที่ใช้ในสงครามโลกช่วงปี 1915 –

1918 ประเภทที่ทหารผ่านศึกนำกลับบ้านเป็นที่ระลึก แต่มีรายละเอียดอย่างหนึ่งที่ลบเรื่องฆ่าตัวตายออกไป จากความรู้สึกแรกของจำทันที คือมือขวาของผู้ตายซึ่ง ควรจะห้อยอยู่เหนือปืนที่ตกลงไป กลับวางอยู่บนโต๊ะ ทั้กระดาษที่มีข้อความว่า “ผมพบ.” เครื่องหมายจุด หลังคำว่า “ผมพบ” ฉายแสงวาบขึ้นในใจจำ ทำให้เห็น ภาพเหตุการณ์ฆาตกรรมเบื้องหลังฉากฆ่าตัวตายที่จัด อย่างไม่ละเอียดรอบคอบนัก ผู้ชายคนนี้เริ่มเขียนว่า “ผมพบ” อย่างที่เขาโทรศัพท์ไปบอกตำรวจว่าพบของที่ ไม่คิดว่าจะพบในบ้าน เขากำลังจะเขียนเกี่ยวกับสิ่งนั้น เพราะไม่แน่ใจเสียแล้วว่าตำรวจจะมา และรู้สึกกลัวขณะ อยู่ตามลำพังในความเงียบ ขณะนั้นมีคนมาเคาะประตู ‘ตำรวจกระมัง’ เขาคิด แต่กลับปรากฏว่าเป็นฆาตกร ซึ่งคงแสดงตัวเป็นตำรวจ เขาจึงให้เข้าบ้าน หลังจากนั้น เขาเดินกลับไปโต๊ะ แล้วเริ่มเล่าเกี่ยวกับสิ่งที่เขาพบ ปืนนั้นอาจวางอยู่บนโต๊ะ ตอนที่เขารู้สึกกลัวมากเข้า เขาคงไปหยิบมันออกมาจากห้องเก็บของใช้ในบ้าน ที่เขาจำได้ว่ามีปืนอยู่ในนั้น (จำไม่คิดว่าฆาตกรจะพก อาวุธเก่าเช่นนั้น) เมื่อฆาตกรเห็นปืนวางอยู่บนโต๊ะ ก็

อาจสอบถามข้อมูล ตรวจสอบการใช้งาน แล้วปล้นเลี้ยง
ไปที่ศีรษะของเขา และยิง จากนั้นก็เกิดความคิดอัน
ชาญฉลาดที่จะใส่จุดหลังข้อความ “ผมพบ” ซึ่งอาจ
ตีความได้ว่า “ผมพบว่าชีวิตไม่มีค่าพอให้อยู่” หรือ
“ผมพบความจริงสุดขั้วหนึ่งเดียว” “ผมพบ” “ผมพบ”
พบทุกอย่างและไม่พบอะไรเลย ฟังไม่ขึ้น แต่ในสวน
ของฆาตกร เครื่องหมายจุดนั้นไม่ใช่ข้อผิดพลาดเสียที
เดียว เพราะสำหรับข้อสันนิษฐานว่าฆ่าตัวตายซึ่งต้องมี
คนหยิบยกขึ้นมาแน่ ๆ (เรื่องนี้จำมันใจ) เครื่องหมาย
จุดนั้นจะให้ความหมายเชิงปรัชญาและการดำรงอยู่
โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าบุคลิกของผู้ตายมีสิ่งให้เชื่อมโยง
บนโต๊ะมีพวงกุญแจ แท่นโลหะวางปากกาและขวดหมึก
เก่าๆ รูปถ่ายของคนกลุ่มใหญ่ท่าทางร่าเริง ถ่ายในสวน
อย่างน้อยห้าสิบปีมาแล้ว อาจเป็นช่างนอกนั้นเอง ตอน
ที่รอบๆ บ้านยังมีต้นไม้ร่มรื่นเป็นระเบียบ ซึ่งตอนนี้
เหลือเพียงกิ่งไม้แห้งและดงหญ้า

ช่างกระดาศแผ่นดินที่มีข้อความ “ผมพบ” มีปากกา
หมึกซึมสวมปลอกเรียบริ้อย นับเป็นความประณีตของ
ฆาตกร (จำมันใจมากขึ้นเรื่อยๆ ว่าเป็นฆาตกรรม) เพื่อ

ให้รู้สึกว่ ชายผู้นั้นกำหนดจุดจบของตนด้วยจุดนั้น

รอบๆ ห้องมีชั้นหนังสือแทบว่างเปล่า ที่ยังเหลืออยู่เป็นนิตยสารเกี่ยวกับกฎหมายเย็บเล่มรวมกันเป็นปีๆ คู่มือการเกษตร มัดนิตยสารชื่อ *ธรรมชาติและศิลปะ* นอกจากนี้ก็มีหนังสือวางซ้อนกัน บางเล่มคงเป็นหนังสือโบราณ จำอ่านตรงสั้น *Calepinus* เขาเคยคิดมาตลอดว่า พจนานุกรมภาษาละตินนี้เป็นหนังสือเล่มเล็ก ๆ สำหรับพกใส่กระเป๋า คล้ายๆ หนังสือคู่มือ เขา รู้สึกว่าน่าแปลกที่ชื่อหนังสือเล่มเล็ก ๆ เหล่านี้มาจากหนังสือเหล่านี้ซึ่งแต่ละเล่มหนักไม่น้อยกว่าสิบกิโล ความรอบคอบที่จะไม่ทิ้งรอยนิ้วมือ แม้จะเป็นสิ่งที่เขาไม่เชื่อ ทำให้เขายับยั้งความอยากเปิดดูสักเล่ม และด้วยความรอบคอบเดียวกันนั้น เขากับตำรวจอีกคน จึงเดินดูในบ้านโดยไม่แตะต้องเครื่องเรือนและมือจับประตู เข้าไปแต่ในห้องที่ประตูเปิดอยู่แล้วเท่านั้น

บ้านกว้างกว่าที่คิดตอนมองจากข้างนอก มีห้องรับประทานอาหารขนาดใหญ่ ตั้งโต๊ะไม้โอ๊กเนื้อหนา ตู้สีหลัง ทำด้วยไม้ชนิดเดียวกัน ในตู้มีจาน ถ้วยสำหรับใส่ซूप แก้ว และหม้อกาแฟ นอกจากนี้ยังมีของเล่น

เก่าๆ กระดาษ และผ้าปูโต๊ะอีกด้วย ห้องนอน สองห้อง มีฟูกกับหมอนกองรวมกันอยู่บนเตียง อีกห้องเตียงดูเหมือนมีคนนอนในคืนที่ผ่านมา รวมกันเป็นสามห้อง แต่อาจมีอีกอยู่หลังประตูที่จำไม่ได้เปิดก็ได้ บ้านถูกทิ้งให้ร้าง ปราศจากเครื่องเรือน หนังสือ ภาพเขียน และเครื่องกระเบื้อง (เห็นร่องรอยสิ่งของที่เคยมี) แต่ไม่ให้ความรู้สึกว่ามีคนอยู่ ก้นบูหรี่ในที่เขี่ยบูหรี่ ตะกอนไวน์ก้นแก้วห้าใบ ซึ่งมีคนเก็บไปไว้ในครัว แน่แน่นอนว่าเพื่อล้าง ห้องครัวกว้าง มีเตาผิงแบบใช้ฟืน เตาอบปูกระเบื้องบาเลนเซียเป็นกรอบ หม้อทองแดงกับกระทะแขวนติดผนังให้แสงเรืองรองเล็กน้อยในความมืดสลัวนั้น แม้ว่าจะขึ้นสนิมเขียวแล้วก็ตาม ประตูบานเล็กของห้องครัวเปิดสู่บันไดแคบและมีด มองไม่เห็นวาล์วสิ้นสุดที่ใด

จ๋ามองหาว่ามีไฟให้เปิดส่องบันไดไหม เห็นแต่สวิตช์ของโคมไฟเหนือเตาผิง จึงลองเสียด้านบันไดนั้นไป แต่หลังจากขึ้นไปได้ห้าหกชั้น อย่างเก๋ๆ กังๆ ก็เริ่มจุดไม้ขีดไฟ จุดไปหลายก้านกว่าจะถึงปลายบันไดข้างบนนั้นเป็นคล้ายๆ ห้องใต้หลังคา ความสูงของห้อง

ขนาดคนรูปร่างสันทัดศีรษะเกือบแตะเพดาน แต่กว้างพอๆ กับห้องรับประทานอาหารที่ชั้นล่าง ในนั้นเต็มไปด้วยโซฟา เก้าอี้นุ่ม เก้าอี้ ซึ่งล้วนพังแล้วทั้งนั้น และมีหีบ กรอบรูปเปล่า ผ้า màn ผุ่นจับ รอบๆ ห้องมีรูปปั้นนักบุญครึ่งตัวสำหรับบรรจิวัดลูที่ระลึกถึงนักบุญ ราวๆ สิบบองค์ สิบทอง แต่องค์ที่โดดเด่นคือองค์ใหญ่สุด สีเงินที่ออก สีดำที่เสื่อคลุม ใบหน้าเคร่งขรึม บรรดารูปปั้นสีทองมีชื่อของนักบุญแต่ละองค์อยู่ที่ฐานแบบบารอก ส่วนองค์ใหญ่แสนเคร่งขรึมนั้น ด้วยว่าจำยังรู้เรื่องนักบุญไม่ดีพอ จึงดูไม่ออกกว่าคือนักบุญอิกเนเชียส

จำจุดไม้ขีดไฟก้านสุดท้ายแล้วรีบลงไป “หลังคามรณะ มีนักบุญเต็มไปหมด” เขาบอกตำรวจอีกคนซึ่งยืนรออยู่ตรงตีนบันได เขาารู้สึกราวกับว่าผุ่น โยแมงมุม และรา ร่วงใส่ตัว จึงถอดหน้าต่างกลับออกไปสูยยามเช้าหนาวเย็นสดชื่น แสงแดด และหญ้าชุ่มน้ำค้างแข็ง

เขาเดินไปรอบๆ บ้าน ยังคงตามติดด้วยตำรวจอีกคน ท่ามกลางกิ่งไม้ใบไม้แห้งมีลานโล่ง ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเป็นที่ให้กลับรถ อาจเป็นรถบรรทุก

“มีรถผ่านนะ ตรงนี้” จำพูด แล้วชี้ให้อีกคนดูกลอน

พร้อมกับถามว่า “นายว่ากลอนพวกนี้เป็นไง” หมายถึง
กลอนประดูห้องเก็บของหรืออาจเป็นคอกสัตว์ที่ล้อม
รอบบ้านเหมือนเป็นป้อมแบบควายตะวันตก

“มันใหม่” ตำรวจตอบ

“ถูกต้อง” จำพูด